

Besættelse, og navnlig i Sammenligning med den Tilstand, vi nu have, en meget betydelig Indflydelse; thi for Diebliffet have jo Menighederne ikke anden Indflydelse paa Præsteembedernes Besættelse end den, som den til enhver Tid værende Kirkeminister vil skænke dem, og det Hensyn, han vil tage til de udtalte Onsker. Jeg tror, at for Diebliffet er det saaledes, at den nuværende Kirke- og Undervisningsminister vil faa meget indøkomne Menighedernes Onsker, som han paa nogen Maade kan, og det har i en meget væsentlig Grad bidraget til at gjøre Savnet af en saadan Lov mindre sølelig for Menighederne. — Sammenfatter jeg saaledes, hvad jeg her har tilladt mig at fremhæve, er det det, at der fra Regjeringens Side har været viist en paaføjmelsesværdig Bestrebelse efter at gennemføre gavnlige Reforme baade i Landboforholdene, i Finantsforholdene og i Skatteforholdene, saavel til Staten som til Kommunen — kan jeg gjerne sige — thi den høitærede Indenrigsminister er jo ogsaa efter Folkethingets Onske fremkommen med Forslag til en Omordning af de kommunale Skatter, et Forslag, som, om det end ikke kan tilfredsstille os Alle, saa dog er et meget brugbart Forslag til at forhandle om, saa der er al mulig Udsigt til paa dette Omraade at kunne komme til en tilfredsstillende Løsning. Det turde saaledes være hævet over al Tvivl, at den høitærede nuværende Regjering har viist sig villig til at fremme gavnlige Reforme, som stærkt berøre Befolkningens Interesse, men at det ikke har været muligt at komme frem med disse Reformforslag, fordi man her i dette Thing stadig forlanger Mere efterhaanden, som der indrømmes Mere (Berg: Er det rigtigt?) Jo, det er rigtigt. Ser man paa det Lovforslag til Lønninger for de geistlige Embedsmænd, som blev indbragt her i Thinget i 1867 af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), saa vil man finde, at det hvad Lønningernes Størrelse angaar var meget lidt forskjelligt fra den Lov, som vi nu kunde have faaet, men at man nu fra den Side, hvorfra Adressen er indbragt, er gaaet noget bort fra dette Forslag, idet man har nedsat de af ham foreslaaede Lønningsfætter noget, saaledes at man efterhaanden, som man syntes at komme noget nærmere til en Afgjørelse af Sagen, har fjernet sig noget længere bort fra den. Jeg tror ikke, at Flertallet handler Ret i saaledes at vedblive Nar for Nar at udskyde Reforme, der kunde være til Gavn for vort Land i det Hele taget, thi ihvorvel den bestaaende Samfundstilstand jo ingenlunde er saa abnorm, at vi ikke meget godt kunde leve under de bestaaende Love i nogen Tid, om det skulde være, saa var det dog meget bedre, at vi fik Reformerne fremmede, hvor det paa nogen Maade kunde lade sig gjøre, istedetfor at vedblive at skyde dem ud til en uvis Fremtid, for at faae fyldbestgjort Onsker, som man dog maatte ikke under nogen Omstændigheder kan

faae fyldbestgjort. Jeg tror ogsaa, at det er en tvivlsom Ret, man har til at handle saaledes i Befolkningens Navn alene i Kraft af det Valg, som sidst er foregaaet, thi det vide vi jo Alle, at der er saa mange forskjellige Momenter, der samvirke ved et Valgs Udfald, og at det ingenlunde altid kan staa klart for den hele Valgermasse, hvori den Forstjel bestaar, som er tilsteede imellem Regjeringens og Flertallets Stilling, eller hvad det egentlig er, at Striden dreier sig om. Der er saamange andre Hensyn, der gjøre sig gjældende. Den Maade, hvorpaa de Kandidaterne optræde, den Maade, hvorpaa de forstaa at henvende sig til Valgerne, er Noget, som altid har en meget betydelig Indflydelse, og det er mange Gange mere den personlige Optræden end selve Sagens eget indre Indhold, der gjør Udslaget. Det er imidlertid ikke nok, at man har tilladt sig at udgive dette som Noget, der var Befolkningens virkelige Villie, som Noget Folket vilde have; nei man har endog inddraget det slesvigiske Spørgsmaal i denne Forhandling, og det tror jeg i Grunden er noget af det Værste, man har gjort; thi hvis vi ved vor Gjøren og Løden hjemmefra kunde bidrage Noget til Slesvigs Fremtids Skæbne, saa turde det vistnok være hævet over enhver Tvivl, at den Maade, hvorpaa der nu forhandles her, er vel fikket til at forringe Udsigterne til at faae Noget af Slesvig igjen.

Th. Nielsen: Forleden Dag, da det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Ville) syntes at mærke eller ane, — som han udtrykte sig —, at der var Noget i Gjære om en Adresse, udtalte han, at der var Somme, som betragtede Ministrene som Guder og Andre som Dævole, og at vi snart kunde komme til at forhandle om, hvorledes vi i saa Henseende betragtede dem. Jeg skal med Hensyn dertil bemærke overfor det ærede Medlem, at ihvorvel jeg sætter baade ham og hans nærmeste Venner — hvilket jeg betragter Ministeriet for at være — paa en overmaade fortrinlig og særlig Plads, saa maa han dog tilgive mig, at saa vidt er jeg endnu ikke naaet, at jeg kan betragte dem enten som Guder eller som Dævole. Jeg betragter dem slet og ret som almindelige Menneker, og jeg kan hverken komme til at sætte dem saa høit eller saa dybt, som han omtalte dem (Berg: Det er en Misforstaaelse!). Nei, det er ingen Misforstaaelse. Jeg har gennemlæst Tidenden, hvori det ærede Medlem siger det, og jeg bringer netop dette frem som en Indledning for derved at godtgjøre, at jeg ifølge hele min Stilling til Ministeriet — som jeg, som sagt, hverken betragter som Guder eller Dævole — er i Stand til at se paa det med temmelig rolige og lidenskabsløse Dine. Det er jo naturligt, at efter det store Angreb, som er fremkommet især fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Ville), har jeg ikke kunnet Andet end komme til at spørge mig selv,